

7.5.2024

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyötapaaminen

Aika: 7.5.2024 klo 13 – 15.16

Paikka: Tikkasali, A-talo, K-kerros, Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu tai etäyhteys

Osallistujat

Hyvinvointialue

Merja Mäkisalo-Ropponen	aluevaltuuston puheenjohtaja	
Matti Kämäräinen	aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja	etäyhteys
Juha Mustonen	aluehallituksen puheenjohtaja	
Matti Taponen	aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja	etäyhteys
Timo Elo	aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja	
Kirsi Leivonen	hyvinvointialuejohtaja	
Ilkka Naukkarinen	hallintojohtaja	
Heli Sivonen	rekrytointipäällikkö	
Huotari Annika	rekrytointisuunnittelija	
Sirpa Turunen	erityisasiantuntija	
Jertta Harinen	ma. kehittämisasiantuntija	

Kunnat

Markus Hirvonen	P-K:n maakuntaliitto	maakuntajohtaja
Maarika Kasonen	Heinävesi	kunnanjohtaja
Anna Vauhkonen	Heinävesi	hallituksen puheenjohtaja
Marjut Ahokas	Ilomantsi	kunnanjohtaja
Jere Penttilä	Joensuu	kaupunginjohtaja
Jere Nuutinen	Joensuu	hallituksen puheenjohtaja
Henri Tanskanen	Juuka	kunnanjohtaja
Ari Koivuselkä	Juuka	hallituksen puheenjohtaja etäyhteys
Sinikka Musikka	Kitee	hallituksen puheenjohtaja
Pirre Seppänen	Lieksa	kaupunginjohtaja
Timo Väänänen	Lieksa	hallituksen puheenjohtaja
Hannele Mikkanen	Liperi	kunnanjohtaja, poistui klo 14.40
Kirsi Koppinen	Liperi	hallituksen puheenjohtaja
Pasi Parkkinen	Nurmes	kaupunginjohtaja
Päivi Lintumäki	Outokumpu	kaupunginjohtaja
Jonna Nissinen	Outokumpu	hallituksen puheenjohtaja
Heikki Hallikainen	Polvijärvi	kunnanjohtaja
Urpo Leminen	Polvijärvi	hallituksen puheenjohtaja
Esko Rautiainen	Rääkkylä	kunnanjohtaja
Osmo Tikkanen	Rääkkylä	hallituksen varapuheenjohtaja
Mikko Löppönen	Tohmajärvi	kunnanjohtaja
Helena Pakarinen	Tohmajärvi	hallituksen puheenjohtaja

7.5.2024

Tilaisuuden avaus

Aluevaltuuston puheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen avasi tilaisuuden ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

Mäkisalo-Ropponen kertoi Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamasta päätöksestä, jolla se kumosi aluevaltuuston 22.6.2023 tekemän päätöksen palvelustrategiasta. Kumoaminen johtui hallinto-oikeuden päätöksen teossa todetuista esteellisyyksistä, itse palvelustrategiaan sisältöön hallinto-oikeus ei ottanut kantaa. Mäkisalo-Ropponen jatkoi toteamalla hyvinvointialueen haasteista henkilökunnan saamiseksi, mikä koskee myös kuntia. Työvoimapulaa on ennakoitu jo pidemmän aikaa, mutta kuitenkin se on päässyt yllättämään viranomaiset. Palvelustrategia perustui vahvasti tutkimustietoon, jossa henkilöstön riittäminen on yksi palvelutuotannon kriittisistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei tarkoita samoja palveluja kaikkialla, vaan samoilla perusteilla väestölle järjestettäviä palveluja. Päätösten on perustuttava tietoon, ei tunteeseen. Vain tulevaisuusviisaudella ja rohkeudella pärjäämme.

Mäkisalo-Ropponen korosti terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen merkitystä. Tässä järjestöjen rooli tärkeä. Jos näiden toiminta lakkaa, syrjäytyminen lisääntyy. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on hyvä keino pitää terveydenhuollon menot kurissa, mutta toimintakunnosta huolehtiminen on myös ihmisille itselleen tärkeää.

Hyvinvointialuejohtajan esitys

Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen esitteli hyvinvointialueen ajankohtaisia asioita. Leivonen jatkoi em. hallinto-oikeuden päätöksestä, ja kiitti Juuan ja Tohmajärven kuntia näiden tekemistä aluevalituksista. Päätöksellä on merkitystä valtakunnallisesti ja se luo suuntaviivoja palveluverkkopäätösten käsittelystä hyvinvointialueilla. Päätöstä ja siihen reagoitua on käyty läpi valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien sekä virkajohdon kesken. Esteellisyydet tulevaisuuslautakunnassa muodostivat muotovirheen, eikä valitusoikeuden pyytäminen korkeimmalta hallinto-oikeudelta tunnu tässä tilanteessa tarkoituksenmukaiselta. Käsiillä oleva palveluverkon täytäntöönpano keskeytetään ja jo tehty Nurmes-Juuka järjestämissuunnitelma viedään aluehallitukseen peruttavaksi. Samoin jo sovitut palveluverkkoon liittyvät tapaamiset ja lausuntopyyntöt on peruttu. Palvelustrategian valmistelu aloitetaan alusta hyödyntäen ensimmäisen kierroksen aineistoa ja tavoitellaan asian saamista kuulemisineen päätökseen tämän vuoden loppuun mennessä. Tavoitteena saada toimeenpanoon liittyvät päätökset voimaan vuoden 2025 alusta.

Leivonen kertoi hyvinvointialueen taloustilanteesta. Kuntayhtymän toimintakulut kasvoivat neljä vuotta n. 2 % vuosittain. Koronapandemian jälkeen kustannusten kasvu on merkittävästi noussut. Tämän vuoden talousarvion alijäämä on 15 miljoonaa euroa, ja tavoitteena on saavuttaa talouden tasapaino lain mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä. Ennuste tämän vuoden alijäämästä on 30 miljoonaa euroa, ja lisäksi on riskejä, jotka voivat kasvattaa alijäämää. Säästötoimenpiteitä on jo tehty, ja niitä jatketaan 10 miljoonan euron edelleen löytämiseksi. Palvelujen lakisääteisyys toteutuminen on lähtenyt paranemaan lakisääteisyyteen panostuksen ansiosta.

Hallitusriihen mukaiset lakisääteisyyksien keventämiset pienentävät tulevia valtionosuuksia, vuonna 2025 Pohjois-Karjalan osalta 13 miljoonaa euroa. Merkittävin tekijä valtionosuuksissa on kuitenkin siirtymätasaus, joka leikkaa tarveperusteista valtionosuutta vuonna 2025 yli 60 miljoonalle eurolla. Talouden kuntoon saaminen edellyttää välttämättä palveluverkkoon, -valikoimaan ja toimintatapoihin tehtäviä muutoksia.

Seuranneessa keskustelussa Joensuun kaupunginjohtaja kysyi etenemisestä kantakaupunkiin suunnitellussa sotepalvelukeskus investoinnissa, josta neuvotteluja kaupungin kanssa on käyty. Hyvinvointialuejohtaja kertoi, että päätös investoinnin aloittamisesta pitää tehdä tämän vuoden aikana, jotta hanke pysyy investointiohjelmassa. Kaupunginjohtaja kysyi myös linjauksista Polkka oy:n suhteen, miten yhtiön taloudelliset

7.5.2024

haasteet ratkaistaan. Aluehallituksen puheenjohtaja Juha Mustonen totesi, että asiassa pyrittäisiin löytämään yhteistyössä ratkaisu tulevan syksyn aikana.

Maakuntajohtaja kysyi hallituksen kehysriihen tiimoilta, mikä on PKKS:n päivystävän sairaalan statuksen pysymisen näkymä ja miten ostopalvelujen vähentäminen on onnistunut. Hyvinvointialuejohtaja vastasi, että kehysriihessä tehty ratkaisu vähensi päivystyspisteiden määrää, mutta keskussairaaloiden päivystystoimintaan ei nyt tehty muutoksia. Ostopalvelujen vähentämiseksi on etsitty keinoja mm. hyvinvointialueiden yhteistyönä, mutta merkittäviä sellaisia ei ole löydetty.

Kansainvälisten työntekijöiden rekrytointi ja kotoutuminen

Rekrytointipäällikkö Heli Sivonen kertoi aiheesta. Suunnitelma kansainvälisestä rekrytoinnista ulottuu nyt vuoteen 2027, ja se on tarkistettava mitoitussääntömuutosten muuttuessa. Kansainvälisen rekrytoinnin tarve on noussut koronapandemian jälkeen, kun hoito- ja hoivahenkilöstön määrä ja saatavuus lähtivät heikkenemään. Samalla henkilöstöä on eläköitynyt ja alalla on ollut ammatin vaihtajia. Myös oppilaitosten sisäänottomäärä on laskenut ja keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä on noussut.

Ensimmäinen kansainvälinen rekrytointi tehtiin syksyllä 2022, jolloin Myanmarista tuli 43 henkilöä lähihoitaja oppisopimuskoulutukseen, ja jotka sijoittuivat ympäri maakuntaa. Perheiden tilanteet, puoliset, lapset jne. vaikuttavat kokonaisuuteen. Kaikki myanmarilaiset edelleen maakunnassa. Tällä hetkellä kaikki myanmarilaiset ovat edelleen maakunnassa. Toinen rekrytointi on tehty keväällä 2024 Kosovosta, josta tuli 26 henkilöä. Niin ikään Filippiineiltä on tullut 30 henkilöä tänä vuonna ja edelleen elokuussa ja marraskuussa saapuu yhteensä noin 60 henkilöä. Nämäkin henkilöt sijoittuvat eri puolille maakuntaa.

Kansainvälisen työvoiman osalta on tärkeää kiinnittää huomiota myös tulijoiden kotoutumiseen ja siihen vaikuttaviin eri tekijöihin, kuten kielitaidon kehittämiseen (tavoite B-taso), asumiseen ja sen tasoon, puolisoitten ja perheiden tilanteen huomioimiseen, lasten päivähoitoon ja kouluasioihin. Näissä tarvitaan yhteistyötä kuntien kanssa, kun tulijat asettuvat eri puolille maakuntaa. Tärkeää on myös huomata, että kyseessä on eri ilmiö kuin turvapaikanhakijoiden tapauksessa. Yhteistyö kuntien kanssa ollut hyvää ja Sivonen toivoi kunnilta aktiivisia toimenpiteitä sairaanhoitajaopiskelijoiden rahoituksen parantamiseksi Pohjois-Karjalassa.

Seuranneessa keskustelussa sivuttiin yksittäisten kuntien toimenpiteitä ulkomailta tulevien henkilöiden kotouttamisessa, ja todettiin tähän olevan valmiutta ja halukkuutta.

Alustava suunnitelma kuntien ja HVA:n yhteisestä imagokampanjasta

Annika Huotari esitteli kampanjan, jonka tavoitteena on mm. tukea kehittää yleistä työnantajamainetta, tukea veto- ja pitovoimaa ja yleisesti ottaen olla vahvistamassa hyvinvointialueen brändiä. Markkinointiviestintä keskittyy potentiaalisten työntekijöiden tavoittamiseen mm. positiivisilla viesteillä toiminnasta. Kampanjalla on tarkoitus saada mukaan Pohjois-Karjalan kunnat sekä maakuntaliitto ja sillä halutaan tukea myös maakunnan oppilaitosten vetovoimaisuutta. Kampanjassa hyödynnetään olemassa olevia kanavia ja keskitytään digitaalisuuteen. Materiaalissa hyödynnetään maakunnan eri puolilta kampanjaa tukevia esimerkkejä, mm. luontoa, nähtävyyksiä tapahtumia sekä myönteisiä tarinoita työelämästä. Vertaishenkilöt omasta henkilökunnasta ovat parhaita suosittelijoita ja soteala on tulevaisuuden ala, jossa riittää töitä!

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ajankohtaiset asiat

Kehittämisasiantuntija Jertta Harinen kertoi otsikon asioista, jotka hyvinvointialueella ovat kuuluneet kehittämispalvelujen alle. Kumppanuusryhmien tapaamiset alkavat viikolla 20 ja kuntakierrokset käynnistyvät viikolla 21 ja kumppanuusryhmien tapaamiset alkavat viikolla 20. Asukastapaamisia järjestetään syksyllä kaikissa

7.5.2024

kunnissa. Kuntakierroksilla selvitetään myös kuntien tahtotila palvelupisteiden perustamiseksi, joissa löytyisikö pilotteja? Yhteispalvelupisteet edellyttävät kolmikantaisia neuvotteluja kunnan, hyvinvointialueen ja palvelualustasta vastaavan tahon kesken. Lisäksi selvitettävä mm. palvelupisteiden kustannusten jako ja henkilöiden osaamisvaatimukset. Kumppanuussopimukset on käsitelty kunnissa. Sopimusten tavoitteet ovat ylätasolla ja niitä seurataan vuosittain. Hyvinvointialuelaki edellyttää kumppanuustapaamiset vähintään kerran vuodessa. Harinen kertoi myös hyte-kertomuksen laadintatilanteesta, osallisuusohjelman toimenpiteistä sekä Hyte-ohjelmasta.

Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta

Erityisasiantuntija Sirpa Turunen kertoi hankkeesta, jonka tahtotilana on saada asukkaat mukaan päätöksentekoon. Hankkeella pyritään saamaan erityisesti nuorten sekä lapsiperheiden ääni kuulumaan hyvinvointialueen ja maakunnan eri toimielinten päätöksenteossa. Hanke päättyy vuoden 2024 lopussa. Hankkeessa on hyödynnetty Polis-verkkokeskustelualustaa ja pyöreän tapaamisia, joiden pohjalta on laadittu julkilausuma päättäjille (jaossa tähän tilaisuuteen osallistujille). Julkilausuman teemoina ovat yksinäisyys, kiusaaminen sekä vanhemmuuden ja perheiden tuki.

Keskustelu

Joensuun kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jere Nuutinen kysyi hyvinvointialueen hankittavan uuden asiakaspotilastietojärjestelmän ominaisuuksista, onko siinä huomioitu mm. tekoälyä. Hyvinvointialuejohtaja vastasi käsillä olevan hankinnan kohteena olevan markkinoilla oleva valmisohjelmisto, joka ei vielä ns. kolmannen sukupolven ohjelmisto. Tämän aika tulee myöhemmin. Aluevaltuuston puheenjohtaja korosti vaikuttavuusperusteisuutta sote-toiminnan ohjaamisessa, jota tukevia ominaisuuksia ohjelmistoihin tulisi saada.

Tilaisuuden yhteenveto

Aluehallituksen puheenjohtaja Juha Mustonen totesi, että kuntien kuuleminen on tärkeää palveluverkosta päätettäessä. Yhteistyöhalua hyvinvointialueella on. Vuoden 2024 talousarvio on alijäämäinen, ja säästökeinoja tarvitaan. Alkuperäisestä talousarviosta pidetään kiinni. YTA-sopimus on tulossa touko-kesäkuussa päätökseen. Tavoitteena on palvelujen turvaaminen koko väestölle.

Seuraavan tapaamisen ajankohdaksi sovittiin tiistai 24.9.2024 klo 12.

Puheenjohtaja päätti tilaisuuden klo 15.16.

Muistion kirjoitti
Ilkka Naukkarinen, hallintojohtaja

LIITTEET:

Hyvinvointialueen ajankohtaiset asiat, Kirsi Leivonen
Kansainvälinen rekrytointi, Heli Sivonen
Imagokampanja, Annika Huotari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ajankohtaiset asiat/asukasosallisuus, Jertta Harinen ja Sirpa Turunen